

Uredništvo se dopisima ne šalje. Pripremljena se pisma tiskaju po 5 svr. svaki redak. Oglasi od 5 redaka stoje 60 st. za svaki redak više 5 st. ili u slučaju opretnosti uz pogodbe za upravom. Novci se šalju poštarskom naplatnicom (nesegno postale) na administraciju "Naša Sloga". Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komo list nedodje na vrijeme, aeka to javi odpravništvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

Izdaci svakog četvrtka na cieleom arku. Dopisi se navrcaju ako se i uzeikaju. Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 6 for. za seljake 2 for. na gočine. Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za pol godine. Izvan carevinske više poštarina. Na maio jedan broj 5 novč. Uredništvo i admnistracija nalaz se u Via Carovica br. 25

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rasta male straci, a uzloga svr. pokrevi". Nar. Pos.

Presvjetlomu gospodinu
Dr. Dinku Viteziću
u **Krku.**

Presvjetli gospodine!
Tumačimo čustva svih Hrvata i Slovenaca Istre, dajući ovu izjavu:

Vi ste, presvjetli gospodine, za mnogo godina zastupali istočne kotare Istre na carevinskom vieću u Beču, a sada to odložili obzirom na godine i breme, koje nose.

Vi ste se svakom zgodom toplo zauzeli za ovaj muktotrpni narod, razlagali ste često njegove potrebe do najzabavnijih krajeva; kazivali ste načine, kojimi bi se unapredilo tjelesno i duševno blagostanje ovoga pučanstva.

U Vašem zastupničkom radu Vaše se djelovanje nije omedjalo samo na kotare, koje ste zastupali; Vi ste radili i govorili o koristi ciele Istre; Vi ste često spominjali ciele Primorje; Vi se, kao pravi Hrvat, nikada niste ogriješili o stožere, na kojih počiva slava dinastije i korist naroda hrvatskoga.

Medju te sjajne uspomene Vašega rada ide još jedna, a to je: da ste, razumjevajući pravo naš položaj, uvijek toplo gojili bratsku slogu i zajedništvo sa našom braćom Slovenci, te sve što smo mi Hrvati krvavo stekli, stečeno je i za njih i njihovom poučcu!

Sila Vaše riječi pokazala se je u oduševljenom jednoglasnom izboru našega prvaka Spinčića, kojega ste Vi narodu preporučili.

Na prostranom polju narodnom, još uvijek ostaje Vami sinoga rada. Neka bude blagoslovljen!

U ime naroda i u ime nas svih, što smo budi koliko u javnom djelovanju, primite, presvjetli gospodine, izraz našega priznanja i naše duboke zahvalnosti.

U Trstu dne 11. marča 1891.
"Naša Sloga".

Mojim izbornikom upravnih kotara: Kobra, Porčca i Pulja!

Dična moja braćo!

Kad nisu mogli u nagovorom, ni zastrašivanjem, ni novcem naši narodni protivnici ništa od Vas postignuti, jer ste bili stalni kao stiene, da na 4 marča glasujete moje ime, koje ste svi do jednoga u srcu nosili, — onda su se dali na očitovanje zakona.

Mislim, da je istina, jer mi je to potvrdio sam cesarski namjestnik u Trstu, da su vladini povjerenici kod izbora protestovali proti tezkim povredama zakona, proti nasilju, koje Vam se je dogodilo mnogim, što ste došli da glasujete za našu stranku.

Zadnja rieč o valjanosti onog izbora još nije rečena, a ta će, ufam se stalno, biti za Vašu čast!

Ja Vam srdačno zahvaljujem na trudu i na žrtvah, koje ste onaj dan podnesli. Tu moju zahvalnost pokazati ću Vam, ako Bog da, prije ili kasnije činom.

Za sada Vas bratski opominjem i zaklinjem, da budete mirni i da

strpljivo podnosite sve poruge, sva izazivanja, koja Vam jesu, i koja Vam još budu učinjena.

Ovo su teški dani kušnje za Vas i za mene, ali mi ćemo jih prestati našim razborom i Božjom pomoći.

Nemojte misliti, da neima načina za ukrotiti i politička brigantstva. Ima, jer živimo u ustavnoj državi, i imamo cesara i kralja, koj se je zakleo bditi nad tim, da se vrše zakoni i da bude pravice!

Naša će stranka učiniti zakonitim putem sve, da bude zadovoljeno Vašem pravrednomu ogorčenju!

Mnogih oči uprte su u Vas. — Pravrednici pozdravljaju Vas izkazom tople ljubavi. Pokažite i na dalje, da ste to podpuno zaslužili, kako je osvjedočen i Vaš zakoniti zastupnik.

Pulj, dne 10. marča 1891.
Dr. Matko Laginja.

Očitovanje.

Iz raznih strana porečkoga kotara doznajem, da se naš dobri puk na mene srdi, što sam ga tobož prevario, zagotoviv mu putem našega časopisa i kroz prijatelje naroda, da se neće dne 4. t. m. prigodom izbora zastupnika, od strane Talijana, nikomu ništa zla dogoditi.

Istini za volju moram očitovati, da me je pozvao k sebi pred izbori e. kr. namjestnik presvj. gosp. vitez Rinaldini, te mi opetovno zdao tvrdu rieč, da se neće dogoditi nikomu od naših, bilo izbornika ili njihovih pratioca, ništa zla, budu li se samo mirno i pristojno ponašali i ako nedodju naši fiducijari praćem prevelikim množtvom prijatelja.

Tako čvrsto i odlučno nedatoj mi rieči od e. kr. namjestnika, morao sam vjerovati; a ja sam makar i u snu predviđao, da će doći do razbojničkog napadaja na naše mirno prolazeće fiducijare u glasovitom Višnjanu, upozorio bi bio ne samo gđ. fiducijare već i sve njihove prijatelje, da se dobro priprave i oboružaju proti lupčom i razbojnikom, koji ih napadoše iznenada a gluho doba noći.

U Trstu, dne 11. marča 1891.
M. Mandić, urednik

DOPISI

Opptalj, početkom marča 1891. [Izbori fiducijara u našoj obćini] (Konec). Tako eto se postupa sa hrvatskim kmetom, koj krvavimi žuljevci plaća i nosi obćinske troškove, a kad se radi o stvari, koja se tiče njegovog životnog interesa — tad se nada to obćinarom niti na znanje, barem ne onako, kako se pristojni i kako je potrebno. Koj je pak urok tom kromičarenju? Eh, nije teško pogoditi toga onomu, koj poznade obćinu Opptalj. U toj bo obćini (izvan gnjezda) stanuju sami kmetovi, koj su svi hrvatskog roda i jezika, kmetovi, koj su se zadnjih godina počesto iz sna, iz mrtvila narodnog prenuili — kmetovi, koj su počeli spoznavati, tko je njihov prijatelj, tko neprijatelj, kmetovi, koj se neplaše više gospodskih velada, pa to je

onaj bodac, koj je gospodu talijansku danja i noću ubadao; to je onaj tra, koj jih je uznemirivao, to je što jim zadržalo smutan strah — drhtalicu kod mirukih izbora. Vide bo i sami, da jim visi nad glavom osvjetlički mač — uvidjaju, da su dani njihovom paševanju izbrojeni — opazaju, da je "šćavo" otvorio svoje oči, te da hoće da gospodari sam u svojoj kući, da ne treba akrbnika (tutora) nikakvih; — To su Vam eto uzroci lukavog ponašanja gospode opptaljske; to su razlozi, koj su gospodu Opptaljsku, Bujsku, i Motovansku silno uznemirili, uzroci, koj su dr. Veniera, Vigna, dr. Guardabasso, Coracu itd. po oštroj buri i mraku u Opptalj nagurali na dan izbora, da svojim nagovaranjem, pritiskom i uplivom hrvatskog kmeta zamliče, i obusame, da glasnje proti svojoj sarvjeti, proti svojem osvjedočenju, da gasi svoj jezik, svoju krv, da izda braću svoju, da se iznevjeri svomu rodu.

U podobćinah vrlutali su talijanske akitalice, karenjčke podrepnice nagovarajuć birate, da glasuju za talijanske fiducijare ili da ostanu kod kuće — strašec jih, da će spasti pod "Kroaciju" ako glasuju za hrvatsku listu, da će morat plaćati na jaja, na voz, na mizu — dapače na sva 4 kola od voza, na sve četiri noge od mise, na ženu; da "Kroacija" ima 80 milijuna duga, pa da bi rada zajaht Istru, da joj pomogne izplatiti taj dug i drugih sličnih ludonija, čemu mnogi tužni kmetovi povjervorase, zvdvojno pitajući svoje ljude za sarjet, jel to istina ili ne.

Osvanuo dan izbora. — Sve što se više približavalo čas — sve to više treptahu protivnici. Usprkos oštroj buri, koja je dvala, usprkos spletkam talijanaškim, došlo naših toliko na biralište, da držimo pobjedu u ruci. Složiv se biraci iz Gradina, Topolovca, Krassa i sv. Ivana u krcini na "Kolovoz" odputiše se kao utaborena vojska okolo 60 na broju u gnjezdo Opptlje sa Iv. Orišćem na čelu. Kad vidješe to opptaljske i bujske gospode, pozilio jim je od straha, nu progutav nekoliko pilula, ohrabriše se te navališe koj na jednog birate, koj na drugog, da ga svojim laskavim govorom obusame i zavaraju. Nije se tuj aramio Doktor sa razdrpanim seljakom po ulici šetati, moleći i zaključujući ga, da za talijansku listu glasuje. Bijahu tuj čopor janjaca i ovaca, a med njimi skoro jednaki broj lavova, koj su gutali i gnječili janjce i ovce, do kojih su mogli. Ovce i janjci bijahu bez pravog pastira. — Sami i golilač kmetovi sa jedne strane, a sve gospoda u veladah — puni novaca i prefriganosti sa druge strane. Tuj se vodilo kmetove u krcinu na pitje i žerilo, plaćalo se 200 i pilo "alla maka", kako kola glas preko 200 forinta.

Lakomnost, i proždrljost nekih seljaka pripomogne talijanskoj pobjedi. Najviše bilo je Zdenjaca i Berdalina, koj glasovaše za Talijane. Čvrsto se držahu osobito Krašani i sv. Ivančani, akoprem se i medju njima našla kakva kukavica. Iz Topolovca glasovaše za njihovu listu četiri, a medju timi i njihov glavar — zastupnik Tripar, talijanski fiducijar, koj da je i nagovarao naše ljude, da glasuju za Talijane. Imena ostale trojice nećemo za ovaj put imenovati, moguće da će se sami osvjestiti i pokajati svoga grieha. Odlikovaše se osobito biraci iz sela Topolovca, Hrvoji, Kravnaci i Koromaci, a Kupčani ostadoše na svoju sramotu svi kod kuće i to usljed nagovaranja A. Vigna iz Brda. Topolovčani i ostvete oči i parite, kora si u buduću za zastupnika izabereće. Odlikovaše se i Gradinci, akoprem naš je "Mizimac" izdao i nagovarao naše ljude nek glasuju za Talijane, ili neka idu kući, jer da smo tako i tako pro-

pali, čemu mnogi povjervorase. Reč bi, da je neki u Gradinu u obolio poslje izbora, i to usljed pokernijem jela i pila gospodarskog. Jarkar izpričao se bolećno (!) Iz Čepića glasovaše sami tri --, 2 za nas a 1 za nje!

Pri svršetku izbora, kad vidjeh naši, da su propali, glasovao je na žalost i Ipsa Jakov pok. Jakova, naš fiducijar, iz Brda za njihovu listu, čega nemožemo na nijedan način odobriti, tim se bo krši zadana vjera i guši narodna svjest u ostalim biracih.

Po staroj navadi talijanskoj zaklaše onu istu večer pulica, kojim se tovisio i mnogi kmetovi do u petak poslje poldan. Pulica, da je poslao "deputat in erba".

Tako eto svrših ti izbori. Tko se može sa uspjehom ponositi? Zar protivnici? Zaista ne već naši poštini kmetovi. Naša stranka, koja bijaše vrijedna poslata na biralište svojih stalnih 60 birata, doćim nebijaso g. 1885. niti jednog našeg birata, jer nije bilo niti prototalijanske stranke. Čast dakle tim 60 biracem, koj su pokazali, da u njima gori iskra rodoljublja i poštenja, a onim koji se pustih prevariti klićem: Bog Vam oprosti o i pamet razsvjetlio sa buduće izbore obćinske, od kojih odvie najviše uspjeh bud zemaljskih bud državnih izbora.

Hrvat iz grada Opptlja.

U Malom Selu koncem febrara 1891. Nedavno se je obavio popis puika i na našem Otoku, kao i po ostaloj državi. Kao drugdje tako su i ovdje naši protivnici izmislili način kako da nas zataru, nemoguć drugako, barem na papiru. Mi nepojmimo koliko se pouzdanja može imati u ovakav čin kad se eno obavija kako n. pr. kod nas. Reč bi, da je nadzirati imala taj posao naša politička oblast, koja je doduše i izdala neke naredbe, te uphvala na izbor povjerenika barem toliko, u koliko nije dovoljila, da bi povjerenica bila ta zadaća ljudima, koji nebi njoj bili po čudi. A koji su to ljudi našem poglavaru neprijazni?

U Velom selu, kad je imala obćina označiti svog fiducijara, obćinske je zastupstvo utamaliće svotu za potrebne troškove, te ponudilo taj posao trim osobam, koje su odbile ponudu nehotec preuzeti taj posao. Da izvadi iz nesprilike obćinu nastade pop Ante Petrina, te ponukan ljubavju za rodno svoje mjesto ponudi se sam za popa puika, pod uvjetom, da troškovi ustanovljeni u tu svrhu, budu namjenjeni za polješanje puštoša pred palatom njegove visosti Nadvojvode Stjepana. Velikom oduševljenjem primi Volselsko zastupstvo tu ponudu, te javi poglavitom e. kr. kot. poglavaru, da bijaše pop Ante Petrina odabran povjerenikom za popis puika. Volselsko pučanstvo pako, koje se uprav iziće odanošću prama slavnoju vladajućoj kući bilo je tim u velike zadovoljno i harno popu Petrinu, koji je i ovaj slučaj upotrebio, da dađe izraz tog čuštva našega pučanstva. Ali Petrina kao novčan svecenik, dobar domorodac, ostao je uvijek vjeran svojoj prošlosti; on nije zaboravio, da su njegovi predji bili najčestiji i najpoštovaniji branitelji glagoljice u naših stranah; on svederj radi i čisti s pukom; on neće, da zataji svoj rod; on se priznaje i ne stidi se nikada kazati da je Hrvat. To bijaše dosta! Poglavitni gospodin kotarski poglavar nije se ni za čas obasreo na uvjete, pod kojimi je častni i domoljubni Petrina preuzeo rećeni posao; nije ni za čas promislio kakav bi utisak na puk moglo to učiniti, ako se bude on snpnotivo izboru Petrine, već odgovorivo jednostavno obćini, da on popa Petrine nemože odobriti kao povjerenika za popis puika s jednog razloga, što je on tobož zapriećen drugim poslovima svog zvanja. Častni gosp. Petrina, koj se je bio

pobjedi, *) mi vam se bratski radujemo, spravljajuć se i mi na međan junacki, o kojemu ću vam, nadam se, dobro glase javiti.

Stovanska čitalnica u Trstu priredjuje u subotu dne 7. marča 1891. u vlastiti prostorij koncert sa vrlo bogatim programom. Sudjelovati će kod koncerta gđa Glaser-Dobrowska pl. Junosze gđa Strasser-Ochova, g. Žurek, g. Macak i domaći pjevački zbor.

Izkaz darova i prigosa hrvatskom pripomoćnom društvu u Beču za g. 1890. Članovi u Beču po 2 for.: Vendler Karlo, Murarić Jakob, Eugen Barac-Repenjski, Dušan Mangjer, Josip Ožbold, Bogdan Bradaska, Rudolf Wagner, Bogdan Musulin, Ante pop Katalinić, Josip Škarica, Hinko Šnapp, Stjepan Miletić, dr. Franjo Zbierchowsky, Josip Smolčić. -- Darovateljci: preuzvišeni Franjo barun Filipović 20 for. Prof. Vatroslav Jsgić 5 for. Slavn. Dalmatinski sabor 100 for. Slavna hrvatska komercijalna banka 20 for. Slavna osjeđarivačka zadruga "Croatia" 15 for. Sl. požeška štedionica 10 for. Slavna varaždinska štedionica 5 for. Slavno sriemsko štedioničko eskomptno i dioničko društvo u Vukovaru 5 for. Presv. Irka barunica Vranicani 10 for. Dr. Dominik Linardić 19 for. Košta conto Vojnović 5 for. Rudolf Čičin 2 for. Ante Bajlon 1 for. -- Gosp. dr. Josip Aranza sakupio u Zadru i na Rietci po 2 for.: Vicko Danilo, A. Nisetic, A. Ströll, Josip Delić, N. Andrović, Danilo Corak, L. P. Relja trgovac, N. Simić, Stjepan Buzolić, A. Pakurčić, po 1 for.: Don Stjepan Roglić, Marin Babić, Antun Volarić, Pero Kovačević; po 3 for.: Karlo Copani, J. pop Danilo; po 5 for.: Lovrić posjednik, Ante Brečić, Dr. Frane Danilo, Josip vitez Perčić, Juraj Bjaninski urednik, Josip pl. Lantana, dr. Josip Marčelić, dr. Josip Aranza. -- Sakupljeni milodari po Anriji Šainu na slavnu uspomenu Hrvata Mekiće i Vodičke sloge ("Narodni List" br. 95. od 6. decembra 1890.) 30 for. 20 novčića. (Konac sledi).

Prilog. Današnjemu broju dodan je tiskani arak iz poznatog diela pokojnoga kraljevića Rudolfa: Austro-Ugarska popisana i orisana.

*) Pobjeda bi bila, kad bi poštenje još barem u imeru obstajalo. Što se je u zapadnom dielu Istre dogodilo, to se ajde još u svijetu čulo. Ured.

Brzjavni „Naše Sloge“.

Postojna, 3. marča. Ferjančić z ogromno većine glasov prodl.
Kopar, 4. marča. Laginja 65, protivnik 23 glasa.
Vodnjani, 4. marča. Protivna komisija odbila dva naša glasa, jednog jer da je u listi za izbore izbornika unesen Anton Vitasovich fu Antonio detto Carlin, a da je u listi potvrđjen od kapetanata, koja je danas služila izboru, izpušten „Carlin“, prem na svijetu takvog imena drugog neima. Anton Silian fu Antonio, jer da je s bratom glasovno fiducijare, a sada s izkaznicom sam.
Pošto je uništenje svojevrijedno, bez ikakvog podloga, protuzakonito polak izjave komisarove, koji se odrešito tomu postupku protivio, pohitite na vladu. Laginja dobio 13. Vergot-

tni 29. Dva naša protuzakonito uništena.

Krk, 4. marča. Za Spinića glasovalo jednoglasno 42 izbornika.
Volosko, 4. marča. Spinićev dobio 74 glasa, a Pipp Kastelčev glas.
Pazin 4. marča. Spinićev izabran sa 169 glasova.
Tolmin 4. marča. Gregorić 188, Tonkli 73 glasov.
Poreč 5. marča. Protivni manjkali tri, naših nijedan, protivni pripušteni svi, naših nepripušćeno devet kod prvog i drugog glasovanja. U Vodnjanu nepripušćena još dva naša kod drugog glasovanja. Samo takovim nezakonitim načinom pobjedili protivnici.

Zahvala.

Gg. svećenikom, znancem, prijateljem i drugima bogoljubnikom, koji su danas našem premilomu pokojniku, gosp. pupu **Antonu Mataniću**, župniku i dekanu izkazali zadnju počast ispraviv njegove zemake ostanke do posljednjeg počivalište, zahvaljujemo najsrdačnije.
Vrbnik, 26. februara 1891.
Tugujuća rodbina.

30. 12. **Marijacejske želudačne KAPLJICE** pripravljene u ljekarni kod anjela barona C. Brady-a u Kromerizu (Moravska) jest staro, obće poznato sredstvo, koje okrepiljujuć djeluje kod slabe želudačne pravave. Prave su samo onda, ako se providjene sa polag otisnutom zaštitnom znakom i podpisom. Cijena male boce 40, velike 70 avć. Vrsti tvornice jest namazana. Prodavaju se u svih ljekarnah.

Navod, kako se dá racionelno hripravosti, nastim in izmečkih raspošilja brezplaćno: 1-3
A. Zenkner, Berlin 26.

Resno svarilo do vseh, ki nemajo še police
bodisti glede pridobitve posejila, ali pa kot volilo svojej družini (police je namreč iste vrednosti kot gotov denar), posebno ugodna za zadolžene hišne posestnike in posestnike zemljišč, ker ob priliki nenadejano smrti zaostali po izplaćanju zavarovane glavnice zadobe poseststvo neobremenjeno; imenitna za neporočence, ker je moč brespogojno zavarovati zakonska in otroke; slednjič poslužljiva za karcijo ali depot in pri trgovačkih drugih v mešesobno osiguranje.
Polica za zavarovanje na življenje je za vse slučaje najgotovješa, najvarnejša in najboljša način izplaćanja in in jej je dati prednost pred vsemi kraljicami. 19-25
Kako in s katerim načinom je najbolje dobiti to polico, pove ustneno ali pismeno, povsem diskretno in brezplaćno.
Assicuranz Ober Inspektor „Klein“
Wien, II. Ob. Donaustrasse 59; 3-5 ure. Brezplaćna pojedina in vseh hipotekarnih in zavarah osobnoga kredita.

Sve strojeve za gospodarstvo i vinogradarstvo!

Plugove, brane, valjke, strojeve za sijanje, za košnjaj, za obraćanje sena, konjske grablje, tiskalnice za seno, mlaticilnice, strojeve za vucitbu lokomobile, triere, mlinove za čišćenje žita, strojeve za trebljenje kuruze, **Häckselove** strojeve za rezanje krme, mlinove za drobnu melju, strojeve za rezanje repe, mlinove za voće, tiskalnice za voće, strojeve za tiskanje grozdja i vinske tiskalnice, tiskalnice za masline, strojeve proti peronospori, strojave za lupljenje voća, sprema za sušenje voća i povrća, vinske sisaljke, sprema za konobu, sisaljke za vodu, okrugle pile, decimale tezulje, tezulje za blago, separatore za mlieko, dizaljke za posudje, vrtičke strojeve, samostalno djelujuće tiskalnice krme, praće strojeve, strojeve za čišćenje lana itd.
Sve izvrstno izvedeno. — Jamstvo, ugodni uvjeti za plaćanje, deba pokusa!
Skladišće gospodarskih i vinogradarskih strojeva
Ig. Heller, Beč
II. Fr. terstrasse br. 78.
Bogato ilustrirane, od 144 stranica, cijenike u njemaćom, talijanćom i slavensćom eziku šalje se na zahtjev badava i franco. Solidna zastupstva ustrajati će se posud.

Plugove, brane, valjke, strojeve za sijanje, za košnjaj, za obraćanje sena, konjske grablje, tiskalnice za seno, mlaticilnice, strojeve za vucitbu lokomobile, triere, mlinove za čišćenje žita, strojeve za trebljenje kuruze, **Häckselove** strojeve za rezanje krme, mlinove za drobnu melju, strojeve za rezanje repe, mlinove za voće, tiskalnice za voće, strojeve za tiskanje grozdja i vinske tiskalnice, tiskalnice za masline, strojeve proti peronospori, strojave za lupljenje voća, sprema za sušenje voća i povrća, vinske sisaljke, sprema za konobu, sisaljke za vodu, okrugle pile, decimale tezulje, tezulje za blago, separatore za mlieko, dizaljke za posudje, vrtičke strojeve, samostalno djelujuće tiskalnice krme, praće strojeve, strojeve za čišćenje lana itd.
Sve izvrstno izvedeno. — Jamstvo, ugodni uvjeti za plaćanje, deba pokusa!
Skladišće gospodarskih i vinogradarskih strojeva
Ig. Heller, Beč
II. Fr. terstrasse br. 78.
Bogato ilustrirane, od 144 stranica, cijenike u njemaćom, talijanćom i slavensćom eziku šalje se na zahtjev badava i franco. Solidna zastupstva ustrajati će se posud.

Lutrijski brojevi

Beč	16	28	37	77	29
Grac	65	7	49	11	87
Temešvar	63	56	33	89	45
Innsbruck	3	34	45	11	20

Dne 21. februara.

Brno 61 78 32 39 9

Put u Ameriku

ZA **NEW-YORK, CHICAGO, SAN FRANCISCO, I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE BUENOS-AYRES, MONTEVIDEO i ROSARIO DI SANTA FE.**
Izdaju direktne biljete
Mate Šverljuga Vinko Šverljuga FIUME FUZINE.
Mate Pollich
TRST Piazza Negozianti br. 2. 12-52

Krasne oznake za prištano marčetiće

20-5. Jošte navedjene knjige uzuraka za krujaće nefrankovani i za ulozak od 20 for., koji će se nakon orvrene naručbe uručakati.

Tvari za odjela.

Peruvian i Doaking za visoko srećenošće; propisane tvari za c. kr. čišćeničke uniforme; tvari za veterane, vatrogasce, sokolake, litve; sukno za biljard i igraćje stolove, loden i nepromocne lodacke kapute, tvari kojese: Plaid za putnike od 4-14 ind. Tko želi kupiti jeftinije, poštene, trajne, čisto vunenoe sukno, tvari nipošto jeftine cunje, tko želi besrad nudjati, to jedva podnos: Krujaćke troškove, aka se obrati na

V. Štikarofčaja u Brod.

Veliko skladište: sukna Austro-Ugarske. U mojem staćnom skladištu u vrednosti od 1/2 milijuna for. 2. v. se u mojoj svrjetkoj poslovanje jest pejmiljavo, da preostane mnogo odrezaka; svaki razamno misleći čovjek mora sam vidjeti, da se od tako malenih ostataka i odrezaka nemoe postati uzorak jer nebi u koju stotinu naručiti uzorak u kratko mišta preostalo, te je ono usljed toga prava allegorija, kad tvrde se suknom objelodanju uzorke odrezaka i ostataka, te su u takovih slućajevih odrezci uzorak od komada, a iposito od ostataka; kakne takovog postupanja jesu bjelodane. — Odrzeci, koji se nedopadaju, zamjenjaju se il se poručiti novac. Kod naručbe treba navesti koj. ćiljan i cian.
Pošiljke jedino u poštarako ponreće preko 10 for. franko. 3-24
Dopisnje u njemaćom, talijanćom, ćesćom, poljsćom, italijanćom i francusćom jeziku.

J. PSEPHOFERA

ljekarna u Beču, Singerstrasse broj 15.
zum goldenen Reichsapfel.
Krićistilne kroglijce, nekad imenovane univerzalne kroglijce, poznate kot do-maće sredstvo proti zahanjanju.
Jedna škaljica x 15 kroglijcama stane 21 kr., jedna zavitek šestih škaljica 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljati po povzetju 1 gld. 10 kr.
Ako se denar usprej pošlje, ni treba plaćati porto, in stano: 1 zavitek kroglijce 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitka 3 gld. 35 kr., 4 zavitka 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se ne pošilja).
Prosimo, da se izrećno zahteva „J. Pserhoferjeve krićistilne kroglijce“
in paziti je, da ima pokrov vsako škaljice isti podpis J. Pserhofer v rdećih pismenih, katorega je videti na navodilu za porabo.
Balzama za ozeblina J. Pserhoferja 1 posodca 40 kr., prasto poštinno 65 kr.
Trpotčev sok, 1 steklenica 50 kr.
Amerikansko mazilo za trganje 1 posodca 1 gld. 20 kr.
Prah proti potanju nog, škaljica 50 kr., poštinno prasto 75 kr.
Balzama za goltance, 1 steklenica 40 kr., poštinno prasto 65 kr.
Zivljenska esenca (Pratko kapljice) steklenica 22 kr.
Angležki čudežni balzama, steklenica 50 kr.
Fijakerski prašek, 1 škaljica 35 kr., poštinno prasto 60 kr.
Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuju rast las. škaljica 2 gld.
Univerzalni plašter prof. Stendela, posodca 50 kr., poštinno prasto 75 kr.
Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, izvrstno domaće sredstvo proti posledicam slabe pravave, 1 zavitek 1 gld.
Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge farmaceutične specialitete, ki so bile po vsih avstrijskih časopisih oznanjene. 11-1.
Brezplaćjanje po pošti vrše se toćno, a treba je denar poprej doposlati: vešja naručila tuđi po poštnem povzetju.
Pri dopeljiljavi denarja po poštnem nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povzetju. 12-12

Unio catholica

zavod za uzajemno osiguranje škoda, u Beču (L. Bäckerstrasse 14)
dovoljen ministarsćom naredbom od dne 28. februara 1889.
Z-vod osiguranja:
Pekretan i nepekretan posej škoda od požara, stricla i eksplozije. Za takovo osiguranje jamće uzajemno pri uzajemno osiguranjuć zavodi, koji su članovi dielobnog društva uzajemnih osiguranjućih društva. Uvjeđ svezava sa uzajemno osiguranjućim zavodi moće „UNIO“ poluzeti osiguranja u najvećoj vrednosti, te daje na temelju toga svezava osiguranje najreće jamstvo i sigurnost. Svakogodišnji višć razdićilji će se među osiguranje.
Ovaj zavod ureo je takodjer nova, do sada nepoznata struku osiguranja t. j.: Osiguranje crkvanih zvonava proti razbitju ili razpuknutju. U ova struku spadaćj ono škoda, kojih nisa posledice požari, već koji nastaju uvjeđ bilo kojih drugih razloga. K. radjelovanju kod te nove osiguranje strake pozvani su ponajprije gg. crkveni predstojnici. Posreduje „UNIO“ takodjer kod prvih uzajemnih osiguranjućih društva:
osiguranje na život i proti nezgodam.
U poslu osiguranja neka se izvodi obćinstvo obratiti na glavno zastupstvo u Trstu ili na pojedice osiguranje zastupnike koji će biti imenovani u gradovih i obćinah. Zastupanje u pekratjal izrazu se poštinno i poznanim osobam, koje neka se ustmeno ili pismeno obrate na podpisane glavne zastupstva.
TRST, mjeseca julija 1890.
Glavno zastupstvo zavoda „UNIO CATHOLICA“ u Trstu za Primorje (Istra, Trst i Gorica) i Dalmaciju.
M. MANDIĆ.
Tiskara Dolac.

Kopodpisani se dopisi ne šalju. Pripisani se pisma šalju: po 5 sv. svaki redak. Opisi od 5 redaka stoje 60 st. za svaki redak više 5 st. ili u glavinu opetovanja na pogreške sa upravnim. Novci se šalju poštarskom naputnicom (nasilje poštarske uprave) na administraciju "Naše Sloge". Ime, prezime i najbitniju poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, onka to javi odgovarajuću u otvorenu pisma, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

Izrazi svazkog četvrtka za celiom ark.

Dopisi se vraćaju ako se i nećikaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplać se poštarskom stoji 6 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 3 za pol godine. Izvan carevine više poštarska.

Na malom jedan broj 0 sv. st.

Uredništvo i administracija naša se u Via Capodistria br. 25

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rasta mala stvari, a nasloga sve pokvari". Nar. Pos.

Presvjetlomu gospodinu
Dr. Dinku Viteziću
u **Krku.**

Presvjetli gospodine!
Tumačimo čustva svih Hrvata i Slovenaca Istre, dajući ovu izjavu: Vi ste, presvjetli gospodine, za mnogo godina zastupali istočne kotare Istre na carevinskom vieću u Beču, a sada to odklonili obzirom na godine i breme, koje nose.

Vi ste se svakom zgodom toplo zauzeli za ovaj mukotrpan narod, razlagali ste često njegove potrebe do najzabitnijih krajeva; kazivali ste nam, kojim bi se unapredilo tjelesno i duševno blagostanje ovoga pučanstva. U Vašem zastupničkom radu Vaše se djelovanje nije omedžalo samo na kotare, koje ste zastupali; Vi ste radili i govorili o koristi ciele Istre; Vi ste često spominjali celo Primorje; Vi se, kao pravi Hrvat, nikada niste ogriješili o stožere, na kojih počiva slava dinastije i korist naroda hrvatskoga.

Medju te sjajne uspomene Vašega rada ide još jedna, a to je: da ste, razumjevajući pravo naš položaj, uvijek toplo gojili bratsku slogu i zajedništvo sa našom braćom Slovenci, te sve što smo mi Hrvati krvavo stekli, stečeno je i za njih i njihovom pomoću!

Sila Vaše rieči pokazala se je u oduševljenom jednoglasnom izboru našega prvaka Spiničića, kojega ste Vi narodu preporučili.

Na prostranom polju narodnom, još uvijek ostaje Vami silnoga rada. Neka bude blagoslovljen!

U ime naroda i u ime nas svih, do smo budi koliko u javnom djelovanju, primite, presvjetli gospodine, ovaj našega priznanja i naše duboke zahvalnosti.

U Trstu dne 11. marča 1891.

"Naša Sloga".

Mojim izbornikom upravnih kotara: **Kopra, Poreča i Pulja!**

Dična moja braćo!

Kad nisu mogli ni nagovorom, zastrašivanjem, ni novcem naši nam protivrivnici ništa od Vas postignuti, jer ste bili stalni kao stijena, da 4 marča glasujete moje ime, koje ste svi do jednoga u srcu nosili, — da su se dali na očito kršenje zakona. Mislim, da je istina, jer mi je to potvrdio sam cesarski namjestnik u Trstu, da su vladini povjerenici kod izbora protestovali proti težkim povremenim zakonima, proti nasilju, koje Vam se je dogodilo mnogim, što ste došli da glasujete za našu stranku.

Zadnja rieč o valjanosti onog izbora još nije rečena, a ta će, ufam se stalno, biti za Vašu čast!
Ja Vam srdačno zahvaljujem na trudu i na žrtvama, koje ste onaj dan podnesli. Tu moju zahvalnost pokazati ću Vam, ako Bog da, prije ili kasnije činom.

Za sada Vas bratski opominjem i zaklinjem, da budete mirni i da

strpljivo podnosite sve poruge, sva izazivanja, koja Vam jesu, i koja Vam još budu učinjena.

Ovo su teški dani kušnje za Vas i za mene, ali mi ćemo jih prestati našim razborom i Božjom pomoći.

Nemojte misliti, da neima načina za ukrotiti i politička brigantstva. Imamo cesara i kralja, koj se je zakleo bditi nad tim, da se vrše zakoni i da bude pravice!

Naša će stranka učiniti zakonitim putem sve, da bude zadovoljeno Vašemu pravednomu ogorčenju!

Mnogih oči uprete su u Vas. — Pravednici pozdravljaju Vas izkazom tople ljubavi. Pokažite i na dalje, da ste to podpuno zaslužili, kako je osvjedočen i Vaš zakoniti zastupnik.

Pulj, dne 10. marča 1891.

Dr. Matko Laginja.

Očitovanje.

Iz raznih strana porečkoga kotara doznajem, da se naš dobar puk na mene srdi, što sam ga tobož prevario, zagotoviv mu putem našega časopisa i kroz prijatelje naroda, da se neće dne 4. t. m. prigodom izbora zastupnika, od strane Talijana, nikomu ništa zla dogoditi.

Istini za volju moram očitovati, da me je pozvao k sebi pred izbori c. kr. namjestnik presvj. gosp. vitez **Rinaldini**, te mi opetovano zdao tvrdu rieč, da se neće dogoditi nikomu od naših, bilo izbornika ili njihovih pratioca, ništa zla, budu li se samo mirno i pristojno ponašali i ako nedodju naši fiducijari praćeni prevelikim mnoštvom prijatelja.

Tako čvrsto i odlučno zadatog mi rieči od c. kr. namjestnika, morao sam vjerovati; a da sam makar i u snu predviđjao, da će doći do razbojničkog napadaja na naše mirno prolazeće fiducijare u glasovitom Visvanju, upozorio bi bio ne samo gg. fiducijare već i sve njihove prijatelje, da se dobro priprave i oboružaju proti lupčezom i razbojnikom, koji ih napadoše iznenada a gluho doba noći.

U Trstu, dne 11. marča 1891.

M. Mandić,
urednik.

DOPISI.

Oprijatelj, početkom marča 1891. [Izbori fiducijara u našoj občini]. (Konač). Tako eto se postupa sa hrvatskim kmetom, koj krvavim žuljevima plaća i nosi občinske troškove, a kad se radi o stvari, koja se tiče njegovog životnog interesa — tad se neda to občinarom niti na znanje, barem ne onako, kako se pristoji i kako je potrebno. Koj je pak uzrok tom kromčenju? Eh, nije teško pogoditi toga onomu, koj poznade občinu Oprijatelj. U toj bi občini (izvan gojzede) stanuju sami kmetovi, koj su svi hrvatskog roda i jezika, kmetovi, koj su se zadnjih godina ponešto izena, iz mrtvila narodnog prenuili — kmetovi, koji su počeli spoznavati, tko je njihov prijatelj, tko neprijatelj, kmetovi, koj se neplaše više gospodskih velada, pa to je

onaj bodac, koj je gospodu talijansku danju i noćju ubadao; to je onaj tra, koj jih je uzemirivao; to je što jim zadržavao smrtan strah — drhtalice kod mirulih izbora. Vide bo i sami, da jim visai nad glavom oavetnički mač — uvidjaju, da su dani njihovom pašavanju izbrojeni — opasaju, da je "šćavo" otvorio svoje oči, te da neće da gospodari sam u svojoj kući, da ne treba skrbnika (tutora) nikakvih; — To su Vam eto zvorci likavog ponašanja gospode oprijatelje; to su razlozi, koji su gospodu Oprijatelju, Bujsku, i Motovunsku silno uznemirili, uzroci, koji su Dr. Veniera, Vignina, dr. Guardabasso, Coracu itd. po oštroj buri i mrazu u Oprijatelj nagnali na dan izbora. Da svojim nagovaranjem, pritiskom i uplivom hrvatskog kmeta zamijete, i obzame, da glasuje proti svojoj savjesti, proti svojem osvjedočenju, da gasi svoj jezik, svoju krv, da izda braću svoju, da se izmjeri svomu rodu.

U podobnih vrletali su talijanske skitalice, šarenjake podprenice nagovaranje ili da ostanu kod kuće — strasć jih, da će spasti pod "Kroaciju" ako glasuju za hrvatsku listu, da će morat plaćat na jaja, na vox, na mizu — dapače na sva 4 kola od vox, na sve četiri noge od mize, na ženu; da "Kroacija" ima 80 milijuna duga, pa da bi rada sajahat Istru, da joj pomogne izplatiti taj dug i drugih sličnih Indorija, čemu mnogi tuđi kmetovi povjrovaše, zvdvojno pitajući svoje ljude za savjet, jel to istina ili ne.

Osvanuo dan izbora. — Sve što se više približavalo čas — sve to više trepetahu protivnici. Usprkos oštroj buri, koja je duvala, usprkos spletkam talijanskim, došlo naših tolika na biralište, da državno pobjeda u ruci. Složiv se biraci iz Gradina, Topolovca, Krasa i sv. Ivana u krcini na "Koloovu" odputiše se kao utaborena vojska okolo 60 na broju u gojzede Oprijelje sa Iv. Oršićem na čelo. Kad vidjеше to oprijatelja i bujska gospoda, pozilio jim je od straha, no progutav nekoliko pilula, ohrabriše se te navališe koj na jednog birača, koj na drugog, da ga svojim laaskvim govorom obzame i zavaraju. Nije se tuj sramio Doktor sa razdrpanim seljakom po ulici šetati, moleći i zaklinjajući ga, da za talijansku listu glasuje. Bijahše tuj čopor janjaca i ovaca, a med njimi skoro jednaki broj lavora, koji su gutali i gaječili janjce i ovce, do kojih su mogli. Ovce i janjci bijahu bez pravog pastira. — Sami i gostili kmetovi sa jedne strane, a sve gospoda u veladah — puni novaca i prefriganosti sa druge strane. Tuj se vodilo kmetove u krcinu na pitje i žerilo, plaćalo se jelo i pilo "alla maka", kako kola glas preko 200 forinta.

Lakomost, i proždrllost nekih seljaka pripomogne talijanskoj pobjedi. Najviše bilo je Ždrenjaca i Berdalina, koji glasovaše za Talijane. Čvrsto se držahu osobito Krašani i sv. Ivanci, akoprem se i medju njima našla kakta kukavica. Iz Topolovca glasovaše za njihovu listu četiri, a medju timi i njihov glavar — zastupnik Tripjar, talijanski fiducijar, koj da je i nagovarao naše ljude, da glasuju za Talijane. Imena ostale trojice nećemo za ovaj put imenovati, moguće da će se sami osvjestiti i pokajati svoga grieha. Odlikovaše se osobito biraci iz sela Topolovca. Hirvoji, Zrnovaci i Koromaci, a Kupčani ostadoše na svoje sramotu svi kod kuće i to najljed nagovaranja A. Vignina iz Brda. Topolovčani otvorite oči i pazite koga si u buduću za zastupnika izaberete. Odlikovaše se i Gradinci, akoprem naš je "Mizimac" izdao i nagovarao naše ljude nek glasuju za Talijane, ili neka idu kući, jer da smo tako i tako pro-

pali, čemu mnogi povjrovaše. Reč bi, da je neki u Gradinu obolio poslje izbora, i to usljed prekomjernog jela i pita gospodarskog. Jarkar izpričao se bolešću (1) iz Čepića glasovaše sami tri — 2 za aza a 1 za nje!

Pri svršetku izbora, kad vidjеше naši, da su propali, glasovaše na žalost i Ipaš Jakov pok. Jakova, naš fiducijar, iz Brda za njihovu listu, čega nemožemo na nijedan način odobriti, tim se bo krši zadana tjera i gusi narodna sviet u ostalib biračih.

Po staroj navadi talijanskoj zaklaše onu istu veđer pulicu, kojim se toviše i mnogi kmetovi u o petak poslje poldan. Pulica, da je poslao deputat in erba".

Tako eto svrših se izbori. Tko se može sa uspjehom ponositi? Zar protivnici? Zaišta ne, već naši pošteno kmetovi, naša stranka, koja bijaše vriedna poslata na biralište svojih stalnih 60 birača, dočim nebijahše g. 1895. niti jednog našeg birača, jer nije bilo niti protutalijanske stranke. Čast dakle tim 60 biračim, koji su pokazali, da u njima gori iskra rodoljublja i poštenja, a onim koji se pustih prevartiti kličemo: Bog Vam oprostio i pamet razsvjetlio za buduće izbore občinske, od kojih odvisi usajviše uspjeh bud zemaljskih bud državnih izbora.

Hrvat iz grada Oprijelja.

U Malom Selu koncem febrara 1891.

Nedavno se je obavio popis puka i na našem Otoku, kao i po ostaloj državi. Kao drugdje tako su i ovdje naši protivnici izmislili način kako da nas zataru, nemoćku drugako, barem na papiru. Mi nepojmimo koliko se pouzdanja može imati u ovakav čin kad se eno obavija kako n. pr. kod nas. Reč bi, da je nadzirati imala taj posao naša politička oblast, koja je doduše i izdala neke naredbe, te uplivala na izbor povjerenika barem toliko, u koliko nije dozvolila, da bi povjerenica bila ta zadaća ljudima, koji nebi njoj bili po čudi. A koji su to ljudi našem poglavaru neprijazni?

U Velom selu, kad je imala občina označiti svog fiducijara, občinsko je zastupstvo utanasilo svotu za potrebne troškove, te ponudilo taj posao trim osobama, koje su odbile ponudu nehotice preuzeti taj posao. Da izvadi iz neprikle občinu ustado pop Ante Petrina, te ponukan ljubavju za rodno svoje mjesto ponudi se sam za popis puka, pod uvjetom, da troškovi ustanovljeni u tu svrhu, budu naučeni za poljepsanje pustoša pred palačom njegove viciosti Nadvojvode Stjepana. Velikom oduševljenjem primi Veloselsko zastupstvo tu ponudu, te javi poglavitomu c. kr. kot. poglavaru, da bijaše pop Ante Petrina odabran povjerenikom za popis puka. Veloselsko pučanstvo pako, koje se uprav izište odanostju prama slavnog vladajućoj kući bilo je tim u velike zadovoljno i harno popu Petrinu, koji je i ovaj slučaj upotrebio, da dađe izraz tog čustva slucaje prečanstva. Ali Petrina kao uzoran svećenik, dobar domorodac, ostao je uvijek vjeran svojoj prošlosti; on nije zaboravio, da su njegovi predji bili najčvrtiji i najpoštovaniji branitelji glagoljice u naših stranah; on svjeder radi i čuti a pukom; on neće, da zataji svoj rod; on se priznaje i ne štidi se nikada kazati da je Hrvat. To bijaše dostat Poglavitij gospodin kotarski poglavar nije se ni za čas obazreo na uvjete, pod kojimi je častni i domoljubni Petrina preuzeo rečeni posao; nije ni za čas promislilo kakav bi nitak na puk moglo to učiniti, ako se bude on suprotivio izboru Petrine, već odgovorio jednostavno občini, da on popa Petrine nemože odobriti, da on povjerenika za popis puka a jednog razloga, što je on tobož zapričeno drugim poslovij svoj svagnja. Častni gosp. Petrina, koj se je bio

ponudio, samo da izbavi običaj iz nepri-
like za spomenuti sadatak, a vidim, da se
naš politički poglavar avom silom njemu
protivi, određuje se liepo svega: a Velosel-
cem bi nametnut za povjerenika kod po-
pisa pučanstva, pučki učitelj, mila osoba
našem poglavaru, gosp. Cumičić (ovako
se on pise), od koga je dosta, da vam
kazemo, da kad je bio učiteljem u Čun-
skom, nalazio je bio djeci, da nemaju
pozdrazljati drugije van izrekom: „Jun
giorne buna sera“, mjesto o običaj-
nim našim starim pozdravom: „Hvaljen
Isus!“

U Malom selu nije trebalo poglavi-
tumu gospodinu, da poduzme nikakav ko-
rak, da osvjetli imenovanje njemu nepri-
jaznih povjerenika, jer među ostalimi
ponudi se ovdje za povjerenika jedan,
možda jedini, najodlučajni pristata talijan-
ska struje, koj se baš zato ponudio
mukte; a i za drugo povjerenike nije bilo
straha, da neće izkovati što više Talijana.
Jedan drzoviti fiducijar nije vikreat ni
pitao, koj je u dotičnih obiteljih obćevni
jezik, već jednostavno, upisao naše ljude
za Talijane, reknuć, da su talijanske
škole dokaz, da njim je obćevni
jezik talijanski. Tako se dogodilo,
da su od kuće broja 900 naprvo, tojest
po Varsku, Klanou. Gravotu (ulice iliti
odlomci Malog sela) gdje još današnjim
djeca govore izključivo hrvatski, u popis
građa Malog sela označene sve obitelji kao
govoreće talijanskim jezikom. K tomu je
tjaj isti povjerenik upotrebio tri stolbine i
više araka za popis nego li je upisao obi-
telji, po čem zlobni ljudi sude, da se je
moglo mnogo toga prepisivati i kod kuće.
Na Untijah, gdje do jednoga govore svi
izključivo hrvatski, gdje i ancijan kad hoće,
da progovori talijanski, postane smještan,
te kaže mesto „ricorso“ (utok), „con-
corso“ i tako dalje, izabralo vam se je
povjerenikom gospodinu, koj je tamo skoa-
vo do dvadeset talijanskih obitelji, po
čemu bi sada bilo od 670 tamo stanuju-
ćih, kakva stotina Talijana, dočim nije
prije deset godina bila ni jedna duša,
koja bi bila znala talijanski.

Dakako, način, kojim se provadja
taj popis daje dosta povoda, da se je
moglo što i koliko se htjelo, kad su po-
vjerenici sami mogli napisati što im drago
a ljudi neimaju prilike, da popravljaju što
bilo napisano, jer nisu pozvani, da potvr-
djuju ono, što je napisano.

Nije čudo ako se izpuni želja onoga,
koj je, kad se je prvi put počelo propo-
viđati u našoj crkvi talijanski, uzliknuo:
„sono contento che si finisca
una volta con questotradizioni
croate“; a sad je opeta kazao: „de-
sidererei (e spero) che sorta
almeno una maggioranza della
popolazione italiana“. Po tomu
možete prosuditi koliko vjerodostojan je
netom obavljene popis pučanstva na našem
otoku, te koliko odgovara strogoj kritici,
i koliko točnosti i pouzdanja pruža.

Luca i Mara.

Luca. Svi me pitaju, da kako je bilo
ono neki dan u Poreču, kako to da
su talijani dobili kad smo ni imali
10 mužj već.

Mara. A lipa kuma moja to ti je jako
lahko stumažit.

Luca. Povij mi dunke nu, ter znaš, da
je imam slabiju mramoriju nego ti.

Mara. Ja mislim, da znaš da se je mo-
jemu Jurini nekidan u oštarije pul
onoga krmjela dogodilo. Druga moja
djarval ga je nesal igrat na brisakun
jednim krmjelom, i sreća i bog, da
sam prišla zvat moga Jurinu, da ne
bi se bilo voliko zlo dogodilo.

Luca. A šta, Bože moj!

Mara. A jeh je meni, jušto sam prišla
kad su finili partidu; broje svaki svoje
punte, Jurina jih imel 70 a Krmjel
50. Krmjel jedan, da je zgubil partidu,
popade na bile oči momu Jurini dva
karika al dve desetice i jih zmešta
mej svoje karte, pak je počel vikat,
da je njegova partida, a moj Jurina
tušan, na pošteno pita lipim načinom,

da mu da zarad karika jer da je njego-
va partida, ali Krmjel sve više vik-
a i kaže da je njegova partida.

Luca. Za Boga kako se je strpel Jurina.
Mara. Je trpel malo je, ali kad mu je
počel Krmjel govoriti, da je tat, kumac,
da je bil va prižue, se je Jurini brk
nastril, skripau zubi, stiano pest i
primok Krmjela, jedan matafan, da
je Krmjel valje pod stol smotal.

Luca. Pasja capa krmjela, još da mu
je na bile oči ukral dva karika i mu
još govoriti ono da ni, ni nebuće ako
će Bog!

Mara. A po moje grešnu dušu, bi bil i
va prižn šal, da ga je nizam lipo
molila i prošila da se s blatom ne-
namaže, sa on bi ga bil tukul valja
do sv. ulja.

Luca. I tako bi ti rekla, da je bilo va
Poreče.

Mara. Stori račun da je još huje, ali je
se ufam, da kako je dobil Krmjel od
moga Jurine matafan da će Gergotin
dobit va Beču pašaparat za doma.

Luca. Po ime, ko nošim sam ženska glava,
ali ja sudim, da ako je još koliko
pravice na svitu, mora to tako bit.

Mara. Intanto kuma moja zakričimo da
na valje t moru čuju: Živio naš
Laginja! Živila pravica! a nek
propade nepravda i oni, koji ju čine.

Iza borbe.

Istro moja krasna, Istro moja mila,
Smrt silniku prieti, tebi puca Zora,
Da te divnu spasi, da te preporedi
Preko Učke gore i kraj sinjeg mora!

Tvoj se soko stari navojevo dosti,
Pustio je djecu na bojište sada,
Volja im je jaka, ele mi junaka
Dva Hrvata diva, dva sokola mlada!

A narod ih čeka razkritljenih ruku,
Samo ti se silnik u potaji smije,
Prevarom i varkom obrorit ih gleda...
... Shrvu je jednog, al drugoga nije!

Poletio jedan, da te, majko brani,
Od silnika crnih, od zalotvora kletf,
Da se za te bori i riečju i činom,
Pripravan za tebe živjeti i mrieti!...

Rad propasti drugog, moj silniče crni,
Nemoj među srijet slavošpjeve slati:
— Bog na nebu vlada, a pravda ne spava,
Dignuo se jedan i drugi će stati!!

R. Katalinić-Jeretov.

Franina i Jurina

Fr. Oni krmjac u Baderni, da je kako
zvan sebe i da je rekak, da će opet
benevreke ubud.

Jur. Tr da ima tamo nekog mladog duh-
tora, kega zovu klobsaar, da tamo
praktiku dela.

Fr. Ima, ima, sinu glavicu, a od kulture
se nit ne govori

Jur. Tr znaš kako navadno Krmjeli i ža-
renjaki.

Jur. Ča da nikaki gospodin s Porečine
neće već u plovansku crkvu?

Fr. Ma da ne.

Jur. I da neće već nigdar priko popov-
skega praga.

Fr. Da ne.

Jur. I da će u testamentu naredit, da ga
pop nezakopa.

Fr. Tr ni tribi kad je sad u Poreču niki
don Gergotin, ki je već pred ni-
koliko pomoga zakopat nekoga pri-
jatelja kad ga nisu popi htili.

Fr. Kandidati za zastupnika, da je bilo
i na Voloskoj strane kako i likiči
za dažjom.

Jur. Ja posuđim barem jednegu, kemu su
se silni za Bečom cedile.

Fr. Ča morar onoga muzikanta s gorajega
kumfara.

Jur. Aj ne, lego, kavalera s izkasetmi ali
s kožnami bragolami.

Fr. Ter to su najbolji prijatelji, ki bi
bili oče radi va caraki Beč.

Jur. Ter mora, jedan s Lumbetom, drugi
s Lumbetom.

Različite vesti.

Političko društvo Edinost u Trstu
ima svoju sjednicu u subotu dan 14. t. m.
u 8. sati u večer u prostorijih „Delal-
skega podp. društva“.

Izbor slovenskoga zastupnika u Trstu.
U nedelju dne 8. t. m. birala je naša
okolica i četvrto gradsko izborno tijelo
jednoga zastupnika. Političko društvo „E-
dinost“ preporučilo je prvaka tržanjskih
Slovenaca, bivšega zastupnika i poznatoga
rodoljuba G. Ivana vitezana Naber-
goja, Talijanska liberalna stranka su-
protstavila mu vekovjednoga svoga kandi-
data G. Leopolda Mauronera —
koji je sjajno kao nikad — propao.
Gosp. Nabergoj dobio 1844 a Mauroner
510 glasova.

Čestitamo srdačno narodnomu o-
bravniku i sviestnom slovenskim biratelju
Izbor u gradovih. Dne 8. t. m. obavio
se u svih istarskih gradovih izbor jednoga
zastupnika na carevinsko vijeće. Talijan-
sko političko društvo preporučilo je načelnika
u Pali g. Ludovika Rizica, koji bijaše
takodjer izabran. Kao protukandidat
bijaše preporučen privatno a naše strane
umirovljeni pukovnik G. A. vitez Deško-
vić pl. Doltra, posjednik na Koparčini.
Našlo se je naših ljudi, koji su mislili, da
bi mogla e. kr. vlada prije i laglje podu-
pirati kandidaturu e. kr. izsluženoga ofi-
cira, muža, koji je svoju krv lievao za
Austriju na bojnih poljanah, i koj bijaše
od samoga cesara i kralja raznim odliko-
vanji počaćen. Nu ti naši dobri ljudi
se prevariše. E. kr. vlada preporučila je
suglasno sa talijanskim političkim društvom
g. Rizica — koji se ubraja među tako-
zване liberalce, i koji će čim stupi u car-
ski Beč upisati se u protivladni klub,
u kojem je i do sada sjedio. Dakle:

1. jedan kandidat starac, izsluženi i
zaslužni austrijski oficir, koji bi bio vladu
podpirao — ne bijaše niti preporučen ni
poduprt od e. kr. vlade;

2. drugi kandidat mladić, bez ikakvih
zasluga za Austriju, liberalac, preporučen
od liberalnoga talijanskoga društva, i koji
se stupiti u protivladni klub — poduprt
bijaše od e. kr. vlade.

O Bože! nedokučivi su Tvoji putevi!!

Izbor za veliki posjed. Prošli tjedan
bjo izabran zastupnikom veleposjednika za
Istru dr. Mate Bartoli, kandidat od rje-
ničtva.

Izberi u Goričkoj. Javili smo jur našim
čitateljem, da bijaše izabran proti vitezau
Tonkli-u vrlo čestit rodoljub i uzoran sve-
ćenik g. prof. dr. Ante Gregorčić. Njemu
kao drug u izvanjskih običaj izabran
bijaše dosadašnji zastupnik proš goričkoga
kaptola preč. g. Jordan, koji je sjedio na
desnici carevinskoga vijeća. Za gradove
bijaše izabran umjeren Talijan-Niemac
prof. Coronini Fr., a za veliki posjed prof.
Coronini A., kojega je kandidirala i slo-
venska stranka na Goričkoj, i koji da će
se u carevinskom vijeću pridružiti Slovenom.
Po tom računu neimaju liberalci, ili bolje
rekuć, nespašeni u Goričkoj nijed-
noga zastupnika. I pravo je!

Diocezanske vesti. G. dr. Petar To-
masin do sada profesor vjeronauka na
e. kr. realci u Trstu imenovan je profes-
orom vjeronauka na e. kr. gimnaziji. —
G. dr. Josip Ivančić tajnik biskupske
kurije u Trstu imenovan je pomoćnim
vjeroučiteljem na e. kr. trgovačko-pomor-
skoj akademiji — G. Bernard Sver-
dub, pomoćnik kod sv. Antona. novoga u
Trstu imenovan je pomoćnim vjeroučiteljem
na e. kr. realci. — Dne 17. 18. i 19. Fe-
brara položili su župnički izpit gg. Josip
Gojtan i Fran Marčinko. — Dne
28. jennara preminuo je umirovljeni kurat
u Padeni vječ. g. Cvitko. Vječni mu
pokoj!

Devetorica hrvatskih izbornika nepri-
puščena k glasovanju dne 4. marča u
Poreču.

U zadnjem broju spomenusmo u kratko
i obćevito o gnusnom njeđu, što no ga
izvedeše liberalni sinovi tjeđoveke kulture
nad tužnim Hrvatom: Istre. O tom brutal-
nom činu govoriti ćemo, dok mu neizbriže
zub vremena nemilu uspomenu. Za danas
donikamo sudu, čistu i pravo činjenicu
kako se je izbor vršio i zašto bijaše de-

vetorica naših izključena. Tumačena tomu
bi i netreba, kad se znađe, da bijaše
porečki nastilaci odlučili toliko naših fidu-
cijara uničiti, da zadobije njihov kandidat
većina. Tako su i postupali. Evo dokaza:

Prvi: Stefano Pastorovich fu
Marco da Monopadorno. Izključio
se ga, jer da je bio odsudjen od e. kr.
suda. — Da, bio je odsudjen, i to godine
1890. na 20 for. globeradi toga, što je to-
vrieme, kad bijaše radi kućne bolesti za-
branjeno pušćati na polje živinu, izpustio
iz kotca svinje. Bio je odsudjen i drugi
put, godine 1883. na tri tjedna, i to godine
1890. jer je bio prisutan, kad je
nekakva komisija htjela predati obćevni-
imanje, čemu su se obćevni protivili. At
to jednog ni drugo nezima su prava iz-
bora.

Drugi: Antonio Rados fu Ga-
sparo da Visignaco. Isključen je Ra-
dos, jer da je njegovo imanje bilo dano
na dražbu rad zaostalog plaćanja poreza
od strane e. kr. poreznoga ureda. — Rados
je imaćan čovjek, plaća kakvih 50 for. iz-
ravnaoga poreza. Za slabih ljetina zaostali
su njegovi stariji plaćanjem poreza, knošto
su bila zaostala i najveća gospoda u Istri,
a među njimi i sama obitelj Vergotini.
Jedan dio njegovoga imanja,
ne sve, bio je porezni ured motov-
ničkih zapljenio god. 1878. Rados, radio
kao mrav, počeo je odplaćati zastarjeli
porez i već 1883. toliko isplatio, da mu
je porezni ured digno zapljeniu i vratio
ga u posjed, a 11. oktobra 1890. izplatio
je posve sav dug, plativ onaj dan 550 f. u
e. kr. blagajnu. Dakle i taj zapljenjeni
dio bio je oslobođen, a da i nije, — na nje-
gov nezapljenjeni posjed plaćao je preko
5 for. izvanrednoga poreza.

Treći: Cramer Matteo detto
Rancina fu Gior. da Raccotole.
Tako je pisan u izbornih listinah i posvud.
Većina komisije tvrdi, da njegov nadimak
nije „Rancina“ nego „Sergente“. On
to nieće i poziva za svjedoke sve prisutne,
koji ga poznaju, na sve u njegovom rod-
nom mjestu, i okolnih selih; primećuć,
da je bio „sergente“ služuč pošteno cesara
i kralja, al da je njegove obitelji i njegov
nadimak „Rancina“. Uzaludno. Prosta-
stira, obraća se na izbornoga komesara;
ovaj se poziva na odluku komisije, koja
da je gospodarica; komisija ga nepripušta
k izboru.

Četvrti: Scropetta Giuseppe
fu Giuseppe da Novacco. Većina
komisije ga izključuje tvrdeć, da ima dva
krstna imena „Giuseppe e Giacomo“, i
pozivajuć se na poziv k novćenju. Mo-
guće, da je kod novćenja napisan bio sa
dva imena, on se nesjeća; al je on inače
u svih službenih spisih, imenito u svih iz-
bornih listinah i kod cijeloga izbornoga
čina upisan samo sa jednim krstom u ime-
nom „Giuseppe“. Njega nepoznaju su-
sjedi nego pod tim imenom; a u obće
u Novakih neima nijednoga
posjednika toga imena, nit toga
prezimana, nit imena otčeva.

Peti: Antonio Pribetiich
„Gambarada“ da Villanuova.
Njega se nepripušta k izboru, jer da je
jedan Anton Pribetiich bio jednom od-
sudjen na više godina, a da oni neznaju,
da li nije to on, nadimak „Gambarada“
da nestoji nego da je njegov nadimak
„Gambar“. Pribetiich tvrdi, da on nikad
u svom životu nije bio odsudjen nego
negdje prije 30 godina na 48 ura zatvora
i to rad toga, što da je samovoljno u
obćevinskoj sumi uzelo nešto lieza; tvrdi na
dalje i poziva se na sve, koji ga poznaju,
da je njegov nadimak „Gambarada“,
pače da ga ljudi većinom samo pod tim
imenom poznaju.

Šesti: Solich Antonio fu
Matteo da Novacco. Njega izključuje
od glasovanja većina komisije, jer da je
jednom bio odsudjen na 14 dana zatvora.
— On priznaje, da je jednom u svojem
životu bio sblja zatvoren 14 dana i to
god. 1883. za to, što je vino zapljenjeno
po e. kr. poreznom uredu radi zaostalog
plaćanja poreza, prodao bez dozvole istoga
ureda.

Sedmi: Paolo Simonovich fu
Vito da S. Vital. Većina komisije ga
izključuje, jer da je god. 1885. bio od-
sudjen na četiri tjedna zatvora „per seria
minaccia“; za to name jer da je on go-
dine silio nekoga izbornika, da neide birati
zastupnika.

Osmi: Rajco Antonio fu Giovanni
Tomellini Montreo. Njega nepri-
pušta komisija k izboru, jer da on nije
Tomellini nego Tomelini. Tvrdi i poziva se
na sve obćevinare, da se on i njegovi
zovu hrvatski „Tomelini“ talijanski „To-
melini; al su mu uzaludno sve tvrdoje i
pozivi.

Deveti: Paolo Cossetto fu Gregorio da Torre. Većina komisija je izključuje, jer da je bio jednom odsuđen, i da ima dva kratna imena: Gregorio i Paolo. On priznaje, da je bio kažnjen, ali da je kazna već aprila 1890. izvršio da njega posred posnaju pod imenom Paolo, da se ga tako i piše, i da on nije pisao izbornih listina.

Brzežavi odspolani dne 4. t. m. prigodom izbora zastupnika i tada počinjenog infamnog zahtjeva istarskih talijanaca na c. kr. namjestnika g. vitez Rinaldina u Trstu glase:

Bez zakonitoga temelja isključeni od glasovanja protestujemo proti tom isključenju i molimo prenat zaštitu zakona. Izbornici Radoš, Pastorčić.

Izbornik Radoš izključen od glasovanja jer su njegova dobra bila metnuta na dražbu 1878., ali opet zadobljena u oktobru 1890. kad je platio sve, i plaća također drugi porez. Izbornik Pastorčić izključen radi dviju jednostavnih prestupaka godine 1880. i 1883. Kramer izključen jer mu komisija najdava krivi nadimak. Čim se dati do znanja zaatupnik Spinčić.

Izključen od glasovanja, pod iaktikom da ima dva kratna imena, premda su svi službeni pozivi uvijek sa jednim imenom, prosvjeduje ponizni izbornik Skropeta Josip.

Izključen od glasovanja jer sam bio prije kakih 30 godina odsuđen na 48 ura zatvora prosvjeduje odani izbornik Pribetić.

Rajko izključen jer je tobož Tomelin a ne Tomelin; Cosetto jer odsuđen ali odsjedio kezan godine 1880.; Simonović jer godine 1885. odsuđen: na 14 dana. Najponizniji zaatupnik Spinčić.

Djelokrug izbornoga povjerenstva i dužnost izbornoga povjerenika kod biranja zastupnika za carski vijeće po izborničkih §. 36. izbornoga reda za carski vijeće naredjenoga zakonom 2. aprila 1873. broj 41. D. Z. glasi: "Odlučiti o pristupu udanja glasa ili o valjanosti odanih glasova ima izbornu povjerenstvo samo tada pravo: a) ako se kod odavanja glasa pokazuju zapriječeni o istovjetnosti izbornika; b) ako dođe u pitanje valjanost ili nevaljanost pojedinih odanih glasova ili opunomoćenja ili opozivi posljednjih, ili c) ako se kod izbornoga čina prigovori proti izbornom pravu osobe, unošene u izborne listine. Takav prigovor može se učiniti samo u toku, u koliko ona osoba, koje izbornu pravu se pobija, nije još odala svoga glasa i samo u toku, u koliko se tvrdi, da je kod te osobe postie ustanovljenja izborne natine zahtjevi, izbornoga prava odop. Odluke izbornoga povjerenstva moraju u svakom pojedinom slučaju prije nastanka izbornoga čina uzaluditi. Utok proti istim nije dozvoljen.

§. 37. Istoga izbornoga reda glasi: "Izborni povjerenik ima se brigit za uzdržanje mira i reda kod izbornoga čina i za ovršavanje ustanova izbornoga reda. Nezakoračenja djelokruga s rane izbornoga povjerenstva ima dozvoliti.

Okručnica biskupa rečko-puljskoga. godom minulih izbora poslao je biskup rečko-puljski okružnicu na podređeno svećenstvo, u kojoj po nalogu političke vlasti opominje svećenstvo, da nagovara i nek k izborima ne dodje u velikih spah, pošto je politička oblast dala svećenstvu obećanje, da će se izbori slobodno vršiti. Budući put donieti ćemo biskupsku okružnicu u cijelini.

Unštenje hrvatskih fiducijara u Vodnjanu. U zadnjem broju smo pribiešli brzojavni viest, koja nam je tumačila kako su liberalni (P) talijanski nasilnici u Vodnjanu dne 4. t. m. prije podna uništili glasu naših fiducijara. Poslije podne bili se na novo jer su porečki nasilnici uništili toliko naših fiducijara, da bijaše kraj njihovih i nasili izravnsn. Kod drugoga izbora valjalo je dakle počiniti novo nasilje a tu infamnu brutalnost u se sebe preuzela talijanska komisija u Vodnjanu. Ona je natne poslije podne uništila dvojicu naših fiducijara, koji su pred podne glasovali, koje je dakle prije podne za dubre poznala. Između te dvojice jest jedan svećenik, župnik g. Josip Velikanje, čemu je ta s i s t a v n a komisija u brk došla, da on to nije, da ga za takovoga nepoznaje i uzkratila mu pravo glasa.

Drugi je pojedinik iz Filipana, a ta komisija iz njega je silomice, da se iz Premanture. Dokazi nisu pomogli, jer strasti su zašlepljeni nepoznaj dokazi. Talijanski listovi s. Primorje, osobito oni iz Istre, slave to djavolsko djelo kao svoju sjajnu pobjedu. Mi njim na toj slavi nezaslužujemo, jer smo uvjereni da bi se na takvoj pobjedi zahvalili isti abrakati briganti.

K izbore fiducijara u Vodnjanu. Na Vodnjanski jest jedan od glavnih talijanskih agitatora talijanski (P) svećenik Coronica (titaj Koronika). Taj uzor svećenik — po suda porečke "babe" — nije si mogao dati mira ni u izbornoj dvorani prigodom izbora fiducijara u Vodnjanu. Agitirao je lievo i desno, tajno i javno, a tim upozorio izbornoga komesara na sebe, koji mu je doviknuo, da se ponosa nepristojno i da bi se morao ugledati u svoga druga, u svećenika g. Velikanje, koji je stajao u dvorani nastojen o zid, miran i nepomičan kao mramorni stup.

Navala na hrvatske fiducijare u Višnjaju. Dne 4. t. m. vraćalo se oko 15 osoba što naših fiducijarah, što njihovih prijatelja iz Poreča, put Višnjaja. Budući da se je moralo radi gnušnjog nasilja talijanske gospode po dva puta birati, zatakneli su naši fiducijari te su dospieli okoli 10 sati na večer u Višnjaju. Tuj na cesti dočekalo ih 200—300. kumpet divlje zvier biesnih građanah onoga krupjelskoga gujezda. Zapriječili našim prolaz, počeli urlikati kao mahinisti, vikati i psovati našo kao biesni. Naši fiducijari u smrtnom strahu skočili sa vozova, potjerali medju pobiesnjem svietinu svoje konjere, a oni se kojekuda poturali kroz onu divlju furkuru. Ova vieda, da će njoj mrzki "Croatii" sretno izbjeći, udri za njimi najprije kamenjem, koje je kao tuča padalo, a za tim hitci kubura i revolvera. Banjeni su u nekojki kamenom, a drugim se pozvalo ali dočekat dana opaljene peteze na odjeći. Koje tu kugla iz revolvera proživdala. Jedino Bogu i svojim brzim petam imadu naši zahvaliti, što nisu ostavili svoje kosti u "slavnom" Višnjaju.

K toj viesti ote malo tumača. U jutro, kad su naši fiducijari pošli u Poreč, prastili ih putem žandari; na večer po noći kad je bilo proć kroz razbojničko mjesto, ostavili ih žandari odmah čim su izašli iz Poreča. U Višnjaju čekala je vraćajuće se naše fiducijare pijana gradska fakindna na cesti jer joj bijaše dojavljeno, da će naši tu i tu dobu unud proći.

S ovom viesti neka se prisposobi "Očitovanje" nekega urednika, što no se nalazi na prvj stranici, a i pismo porečko-puljskog biskupa presvjetloga gospodina dra. Flappa, koje ćemo drugo štampati, u kojem zaklinje svećenstvo, da nebi naš puk na Porečini u velikom mnoštvu u Poreč došao. Dalnjeg tumačenja potreba onomu, koji ima samo mirna zdrave pameti.

Talijanska divljačtva u Koprnu. Od tamo pišu nam 11. t. m. da su Koprarski Talijanci poslije poraza u Pomjanju i izbora od dne 4. t. m. upravo podivljali. Kao biesni navajaju na gospodina i kmeta naše kreć nepitajuć nikoga je li kriv ili neudržan. U nedelju imali smo orđje nekakav sajam (sagra) te je došlo u grad prilično mnogo naših seljaka iz okolice. Tuj je bilo navajivanja, psovanja i grđenja naših seljaka, da se je čorjek s nebiavo kako se to dogadjeti može u naobraženom tobož grad usried biela dana. Nekeje naših seljaka dali su zatvoriti upravo oni, koji su na nje navajili i to u času kad se se htjeli braniti; jednoga župljana iz Truske napali su na gradskih vratih s noževi te je jedan, jedva živ utekao na političko poglavarstvo, koje mu je dalo za pratice jednoga žandara. To nisu pojedini samo slučajevi jer nas napadaju danomice pučki i gospodski fakini gdje god koga od nas susretnu. Mi upozorujemo političku oblast u Koprnu na razbojnička junaštva talijanske gospode te ju činimo odgovornom za svaki daljoji slučaj sličnih upadajda.

Iz Porečine pišu nam 6. marča 1891. Hrvati i Slovenci Istre poneli su se već kod prvotnih izbora tako, kako se mogu ponieti samo najsvjestiniji državljani, koji se bore za svoja sveta ali potlačena prava; tako da se svako pošten mora diviti njihovom drzanju. Sva, većinom nedopuštena sredstva protivnika, ostala su jalova, bezuspješna. Hrvatska stranka pobjedila je sjajno i u zapadnoj Istri; pobjedila je i u kotaru porečkom; pobjedila je i u porečkoj občini. To je sista porazilo Talijane. Bili su tako potri, da prvi hio nisu znali komu bi se svetu pomolili, kakva sredstva upotrebiti, što bi radili. Pomislili su pak, da, kad nije pomoglo nit jelo nit pilo, nit novac nit prevara, nit molba nit

grožnja kod biraa, da će to silomice kušati kod izbornika.

Lorili su gdje su mogli njih i oac, o kojih su mislili, da će na nje uplivati, surstali jih na najprijevanje žaline, govornici njih najlakavije riedi, i isticali, da nevalja da budu neprijatelji medju sobom; da šta će u Zagreb, u Karlovac, kad budu u kakovoj potrebi; da jih neće već pomoći ako budu s Hrvati držali; da u Hrvatskoj silne poreze plaćaju, da se tamo svi vojnici. Naši ljudi odvraćali su njim mirno, da jih oni poznadu samo u vrijeme izbora kao prijatelje, da ustreba da budu neprijatelji, da mogu bit prijatelji u svem, ali kod izbora nikad i nikako; da će oni birati po svojoj sarjesti, da se neće mješati u njihove izbore u gradu, a tako nek se nemješaju Talijani u izbore na selih; da znadu gdje je Zagreb i Karlovac i da još mogu tamo ići, da tamo njihova bratja žive, s kojom bi njim za stalno bolje bilo kad bi s njom bili posve sdruženi pod istim "kraljem", pod kojim se i sada nalaze, te da je ludorija već danas govoriti o Hrvatih — svih vojnicah, kad mogu već i djeca znati, da postoji isti vojnički zakon u Hrvatskoj kao i kod nas. Ako su Talijani u potrebah pomagali pojedine Hrvate, to nisu njim nikakva dara činili; posudjivali su njim, a ovi njim vraćali i glavnicu i kamate, često i debele, bud u novcu, bud u naravi tako, da kad njim je gradje zarucio nisu oni bili gospodari nad njim, nego njihovi vjerovnici, koji su ga pak i jako nisko računali. Za nas bit će bolje, ako nam unapried neposudjujete novaca; često smo jih i bez akrajne potrebe posudili, sad nećemo; a kad budemo u skrajnoj potrebi, pomoć ćemo se medju sobom.

Videć takovu odlučnost naših dičnih seljaka, Talijani su sad sdogovorno, pače pod pretjom medjusobnoglobe, i uz poticaj javnih novina, počeli uzkratjavati svaku pogodnost Hrvatom izvana: ne samo da nisu u dućanih davali već ništa na vjeru, na knjižicu, kako se tu prije radili i sami ntkali da bude tako, nego su tjerali odmah zaostatke; novaca nesamo da nisu posudjivali, nego su počeli tjerati svoj prije posudjeni novac. Jednom svećeniku, komu je prije neki gospodin, civilista, nepatrun crkve, obćao župu ako s Talijanci drži, pisao je isti poslije obavijestnih izbora, da može bit pripravan na odlazak iz župe, u kojoj se nalazi pošto nije držao s Talijani; jednomu upravitelju dobara pisao je isti gospodin, da će mu bit drago, da čim prije zapusti svoju službu, pošto nije radio za talijansku stranku. Htjeli su ići k pojediniim izbornikom ali su jih ovi otjerali; nudjali su nekim — kaže se i 1000 i 2000 for za glas — ali bezuspješno. Kad su vidili, da na nijedan način nemogu dobiti nijednoga izbornika, tad su njim rekli: kad nećete tako, a mi ćemo iskati druge načine, da uništimo vaše glasove. Što su tim mislili, i u koliko se je o tom znalo, nitko nije slutio; što će to učiniti. Vidilo se je dne 4. marča.

Osobit je ta dan. Naši ga neće nikad zaboraviti. Ako većatko nije znao kako Talijani postupaju s Hrvat, ako bijaše medju ovimi, koji bi to zaboravio kada na njihov postupak, to je ovim danom bio živeden čin, kojega neće zaboraviti birati ni izbornici, da žive i stotinu godina, neće ga zaboraviti nit oni nit njihova djeca, nit njihove djeca djeca. Ić će od koljena na koljeno, i bit će njim dokazom bezakonski i nasilja, kakva su kadri počinjati Talijanci nad Hrvat, i to u prisustvu predatavnika c. kr. oblasti, koji su se kazali nemoćnima. Uspomoci i dužnosti, koju njim zakon daje i nalaze, da to usujete.

Nedelju prije toga čitala se je i razlagala okružnica to c. kr. kotarskoga upravitelja vit. Ellushega, te presvjetloga biskupa Flappa, obje po nalogu g. namjestnika; kojimi se je puk odvraćalo od dolazka u unožanah u Poreč na dan izbora; zamjebilo se je sigurnost izbornikom i reklo, da će se dolazak ljudi u množinah amatrati kao demonstraciju i izaziv.

Zašto su ljudi bili nakani doći, zašto jih je i došlo, kako je do tih okružnica došlo, kakov su utisak na puk učinile, nećemo danas izticati. Reć ćemo samo, da dolazak puka nemože se nikako smatrati nit kao demonstracija nit kao provokacija, i da se je gospodinu namjestniku sporcitilo, da se ljudem nemože zabraniti, da dodju, i u koliko, dodju da će se porašati mirno kaostu su se ponazali uvjek i kod posljednjih izbora izbornika, koji dragdje toli u Višnjaju, gdje se bijaše naših ljudi do 600 i samo tri žandara na biralištu, pak se ni najmanje nije dogodilo protivnikom i gdje i ta tri žandara nisu imala nikakva posla; te u Poreču, gdje da bijaše 300 do 400 naših ljudi i 6 žandara sa birališta i gdje se opet nije protivnikom ništa dogodilo, gdje su ljudi bili cijeli dan bez jesti

i piti, i tako rekuc u tašće otikli bez ikakve sile, kićuc živio naš cesar i kralj Franjo Josip I. živio naš kapeban, e kojim su već e toga zadovoljni, što je s njimi hrvatski govorio, pratio jih komad puta, klicao s njimi živio i rukovao se s mnogimi.

Izbore smo obaviti u kazarni c. kr. financijske straže na ulazu u grad sa strane kopna. Pred njom i nedaleko od nje ima do 30 oružnika, kakvih 20 iz kotara, 10 iz Trsta; njihov zapovjednik je c. kr. oružnički nadporučnik Cielo oružništvo dano je na raspisivanje c. kr. političkoga komisar, kaj ima paziti na red vani. Od strane grada ima gradjan, od strane okolicice ima seljake zajedno sa izbornici hrvatske stranke. U izbornoj dvorani pućajca se samo izbornici, i pregledavaju se stroje hrvatski nego li talijanski, neimaju li oružja. Izborni je komisar namjestnik savjetnik Ellusheg. Izborni čin počinio nešto poslije 12. ure, kad je bio svršen koli u Koprnu toli u Vodnjaju. Izbornici hrvatske stranke su svi, 24 njih; izbornici talijanske manjkaju 3, ima jih 41. I medju ovimi ima jih kojim je običajni jezik hrvatski. Izborni povjerenik progovori samo talijanski rekav da se ima izabrati izbornu povjerenstvo ili komisija. Izbornici talijanski, nalazeći se u većini, izabern samo svoje članove, 3 na broju, u povjerenstvo; izborni povjereuk imenovao po jednoga iz svakoga sudbenoga kotara; i pošto bijaše više naših iz porečkoga i motvanskoga nego talijanskih, imenova iz ovih izbornika hrvatske stranke. Većina povjerenstva je dakle talijanska, a na čelu njoj predjednik, bivši načelnik oporajski Dell' Oate. (Nastavak slhodi.)

Iz Buzeta nam pišu: Naši se gradjani uavrpeljili, pobesnili od veselja sbog nonadane pobjede, koju su njim znali pridobiti njihova porečka i vodnjanska braća. Niam imali nigdje pokoja. Klizali su, eskakali su kao opice na konopcu. Dva smo večera imali razsvjetu grada sa — pućevi. Ostalo njim dosta novaca od svote poslane za dobavu — volova, a račun što su ga bili sastavili, da opravdaju potrošak, bio prevelik. Bojali se, da njim jasari ne bi vjerovali i za to priredili veliku, impozantnu demonstraciju. Naručili su vrecu pućeva, koje su poredali okolo ruševina podrtoga grada. Sastavili su ogromnu četu od — četiri muzikanta i još najmilii debele babu od ptujućih komedijanta, da njim udara u veliki bubanj. Ona, koja se nije smatila kazeti u komediji svoja debela stegna, zašto da se srami bubnjati po tlesnih ulicah Buzeta — grada. Komedije njim se htjelo, u kojoj bi gospodacka djeca igrala prvu ulogu. Čorjek, koj njim zario u istarske gradiće, u te pjesne mletakih galija, kako jih nazvao naš Kumičić, utvarao bi si bog zna šta o toj gospodackoj djeci; a ipak medju njima i prostom fakinzom većih gradova, nema drugo razlike, nego, da ste oni kadkad malo bolje obućeni. To ste izkusili, gosp. uredniče, vi sam u Pazinu godine 1883. kad su na vas napali kao rasdraženi psi. i u Poreču, kad su se na vas i na naše zastupnike nabacivali jaji i gužijimi limunci. To su šmrkavci, koji se preć nekom kulturom, nekim finijim uzgojem. Mirisa toga blata nanjušili smo se i mi dosta u ovo par dana. Sram me je i pod peru mi neće ono, što su oni svo izragali. Nek i oni drže svoju kulturu, nek se valjaju u svojem blatu; mi njim svega toga nezavidujemo. Ne treba da nam dovikuju, da će se odijeliti od seljaka, da će nas pućiti, nek se "emarimo u svojoj mašti". To će nam biti drago. Neka naši ljudi ne ida u dućane gge. Delfabro, Banich, neka ne prodaju šmekuljete Rigu, neka kupuju robu od naših trgovaca, neka našim ljudem prodavaju plod svojega krvavoga znoja, pa da vidimo našto će spasti ta našda gospoda. Ulovimo jih za riedi!

Na proste demonstracije naši su ljudi odgovorili na muzevan način. Od brega do brega razlegao se uzkliz: živio Laginja! iz čilih kmetakih grla. Bregovi bili u plamenu od neizmernih kresova.

Kmetovi su slavili pravu moralnu pobjedu. Gradjani su slavili pobjedu stećenu prevarom, nasiljem.

Koja je slava bila plemenitija i pristojnija?

Odgovori ti čitatelju!

Iz Dalmacije pišu nam 8. marča t. g. Zadnji vam list pišah kad se još nadalu u rodoljublje i razboritost Srba. Ali se zalibože te naše izjaloviše, jer Srbi sklopiše savez sa talijanima i ugovorile ugovor, kojim se obvezashe podpmagati autonomnaškog kandidata u veleposjednu, baruna Bouda, a talijanski njima njihovog Dr. Matijevića u južne gradovima: Sramotai savez, koji se može Srbima, na čast stuziti. Slavjani urotiše se s tudjinom na zator brata svoga; ili točnije — odmetaci i jedni

i drugi svoga hrvatskog imena, rade ga skupa satri. To je naše slavno slavjansko prokletstvo, koga vjekovi ne iskorienišu, a koga se sve česti prostrane slavjanske domovine u crno zavise. Njegov je plod ponajvećanje balčkih i polabkih Slojevca; njegov plod propast slavne Poljske kraljevine; njegov plod kruto robstvo, nakon toliko vjekova slavja liepenaše Hrvatske; njegov plod svi zaljevi tuđih narodnosti, koji toli duboko zasjecaju u čtelo zemalja naših! A dokle će nas taj jal dovostit?

— Je li razumno, je li posteno da se tako među sobom nagonimo, i služimo samo tuđim ciljevima? Eto ti naši nazovi Srbi, Hrvati pravoslavnog vjeroispovjedanja, za koje povjest očit kaže da su Hrvati, a i sami se još Hrvatima pripoznavaju svi oni, do kojih nije dopria razvratna nauka Safarčika, Miklošiča, Majčkova, nazivajući pe čuvenju svoju vjeru srbskom, ustaju oni da priječe Hrvata u borbi za sveta prava. Utekli a turskoga kolca, kod nas bratinskom gostoljubivošću primljeni, družie se s krvnim svojim dušmaninom, samo da Hrvat ne postigne svoj cilj, da ne bude nikada moći uživati slobodnu svoju domovinu, u kojoj odlično mjesto Srbina priprijava, pripoznavajuć mu njegovo (kad hoće) plemensko ime, ćirilicu, crkvenu avtonomiju, i sve druge uslove njegova avstovaranja. Al Srb toga neće; pričinja mu se viteški snovat o zatoru svom i našem, te ga ta straš dovodi do bezumlja; kako ne kad ovo ti hrvatska stranka ponudila Srbima združenje za predstojeće izbore pod isto uvjete koje uglavniše sa talijanima. Toda bi bili Srbi sjegurno dobili pooporuu Hrvata jednoga svoga zastupnika a od Talijanaša ni nijedan ne bi ni zavirio u Beč, za čijem ni sad upravu težimo; ali plemenita braća, radije se sorićaiše s krvnikom proti rođjenom bratu; a da bi se tim pomogli i ojačali u pojed, već ono što bi im bilo s Hrvatima sjegurno, s autonomasima jim je veoma, ma veoma drobeno, jer treba znati da su i prošlih izbora radiši skupa, ali ih je hrvatska svijest nadjačala. Medjućim mi se dadesmo obiljno na rad, pak što bog da i sreća junaka. Dosad poznamo sedam naših kandidata: Za izborni se kotar Zadar — Benkovic — Biograd — Kistanje — Obrovac — Rab — Pag primio kandidature benkovački načelnik Niko Dapar. — Za gradove Zadar — Sibenik — Hvar — Starigrad — Korčula vit. Šupuk. — Za vanjske občine Dubrovnik — Korčula dr. Miho Klaić — Za južne gradove Borčić L. — Na izbornom kotaru Sinj — Makaraka — Imotski prof. Perić — Za vanjske občine Spljet — Brač načelnik Bulat, — za veleposljed Dr. Katnić — Ti ljudi stupaju na biralište, da se zauzmu za hrvatsku stvar, a kako je naša stvar poštena i pravedna, neće joj izostati božji blagoslov.

Čestitka novoizabranomu zastupniku g. Vjekoslavu Spinčiću od njegovih sugrađanah drevnog Kastva-grada:

Poglaviti i Veleučeni gospodine!
Na Vašem izboru za državna zastupnika potpisani najiskreniju čestitaju, želeći Vam od Boga tedra i krepa zdravlja, da novu zadaću onako izpunjavati uzmožete, kako to sam u svom patrijotičkom zanosu želite.

Kastav, dne 5. ožujka 1891.

Odličnija štovanjenju:
Nikola Butković s. r. nadučitelj, M. Sepić s. r. pr. ravn. del. škole, I. Bunc s. r. M. Groman s. r., Vinko Rubeša s. r., Vinko Dubrović s. r., Frane Dukić s. r., Frane Rubeša s. r., Frane Kučić s. r., Ante Dukić s. r., E. Karlevaris s. r., Iv. Karlevaris s. r., Vjek. Ferlan s. r., Iv. Munić s. r., Fab. Cerovac s. r., Fr. Rjyšarij s. r., duh. pom. Josip Petrák s. r. duh. pomoćnik, Antun Jelusić s. r. Šterkov, Munić s. r. glavar, Ante Turak s. r. župnik, Mirko Jelusić s. r., Vinko Marjanović s. r., Jos. Stevan s. r., V. Kornmüller s. r., V. Vlah s. r., Franjo Munić s. r., Vjek. Jurinčić s. r. župan, Vjek. Jelusić s. r., Ivan Jurinčić s. r., Rudolf Jurinac s. r., Ivan Rubeša s. r., Antun Dukić s. r. Di-radić Leonard Derojević s. r., Roberto Vlah — Tinđev s. r., Josip Brozović s. r. poštar, Ljudevit Jelusić s. r.

Čestitka hrvatske mladeži u Gracu. Dne 9. t. m. primismo sljedeći brojaj iz Graca: uredničko „Naše Sloge“ Trst. Sijajna pobjeda, koju je hrvatska misao i ovom prigodom obdržala u Istri, daje nam nade i uvjerenje, da hrvatsko pravo akoprem potištenoj još propalo nije, a po bormici svetih hrvatskih prava u Istri daje hrvatskoj mladeži najdivniji uzor domoljublja a ona će ih znati sljediti, te na

temeju prošlosti dokazati, da budućnost je naša. Dao Bog, da se vaši uspjesi u borbi za hrvatsko postotrudi i dospieli do onog cilja, za kojim svi težimo. Neprijatelj je strašan, borba je teška, ali konačno i pobjeda mora biti naša. Živla hrvatska Istra, živili sviestni Istrani kličie njim hrvatska mladež u Gracu.

Listnica uredništva.
Sl. odbora društva „Zora“ u Opatiji. Na Vaš odlučni zahtjev Hukamo Vaše „Pripisane“, nu samo po cijenku. Držimo u ostalom, da bi bilo na korist svija Vas kad bi nestalo tih zadjevica, radi kojih se samo našim dušmanom prca nadđu. Da ste nam zdravo!

Listnica uprave.
Gosp. S. I. u Vrgorc. Vaša predplata stigla u red. Gosp. I. K. Medulin: Obalit ćemo kako za kneta.

Lutritski brojevi
Dne 7. marča.

Trst	5	7	52	77	18
Lanc	74	17	8	88	77
Budapest	39	22	74	62	13

Dne 11. marča.

Prag	50	31	15	61	43
Lavor	55	38	43	45	10
Hermanstadt	80	69	12	53	51
Innsbruck	75	78	52	46	73

Priposlano.*)
Velečastnomu gospodinu I. Janču svećeniku u Opatiji.

Budući da smo Vas pitali izstmeno, da dadeće uvredjenim članovom „Zore“ zadovoljštinu putem štampe, a vi togr učini niste, za to smatramo da vam moramo upravitii sledeće redke tiučie se vašeg od-stupa iz našeg društva.

1) odstupiti ste valjda radi toga, što mielite, da je dopisnik „Naše Sloge“ „Zora“, nu znaste, da mi njegov dopis kao pravu istinu odobravamo, akoprem dopisnika nepoznamo.

2) Odrekli ste se valjda, stoga što vam je veoma malo stalo do našeg društva, što smo mogli opaziti odavna jer niste nikad u našem društvu bili.

3. Odrekli ste se valjda stoga jer ste stupili u drugu stranku, budući ste već atali braniti one, proti kojim ste sami radiši.

4) Odrekli ste se valjda stoga za nedati „Zori“ ono što ste njoj obećali. Op:merat Vas imamo na koncu, da paragraf 19 našega statuta glasi ovako.

Koj prije sunčano godine iztapi iz društva, dužan je svakako platiti članarinu do konca one godine, a Vi ste nam izručili 1 forint, ta još imate platiti forinti 11, koje Vas molimo izručiti „Bratovšćini hrvatskih ljudi u Istri“, sz. sjelom u Kastvu, a isto tako i ono, što ste obećali dati „Zori“.

Opatija dne 4. marča 1891.
„Odhor društva „Zora“.

*) Za članko pod ovim naslovom neodgovara uredništvo.

Javna zahvala.

Slavno ravnateljstvo „Prve hrvatske šteditone u Zagrebu“ izvoljelo je u dobro-tvorne svrhe našega društva priposlati nam pripomoć od 100 for. (sto forinata).

Neka nam slavno ravnateljstvo „Prve hrvatske šteditone“ dozvoli, da mu se ovdje u ime naših štitenika na ovom vrlo zasnom, plemenitom daru, u kom vidjamo priznanje patriotskih hrvatskih cilii našega društva, što toplije zahvaljujemo.

Hrvatsko pripomoćno društvo u Beču 14. veljače 1891.

Dr. K. Kozjić, Franjo Vahčić predsjednik tajnik.

Javna zahvala.

Hrvatsko pripomoćno društvo u Beču primilo je u svoje dobrotvorne svrhe, narodiće u svrhe učotičta, koje za uboge hrvatske djeke visokih škola u Beču uzdržaje, od slavnog ravnateljstva dioničke šteditone u Križevcih svotu od 25 for.

Mi ovim u ime naših štitenika slavnog ravnateljstva dioničke šteditone u Križevcih izrazujemo najtopliju dužnu zahvalnost.

Hrvatsko pripomoćno društvo u Beču 2. ožujka 1891.

Dr. K. Kozjić, Franjo Vahčić, predsjednik tajnik.

Razpis.
Stalne službe nadučitelja treće vrste (400 for. god. plaće a 30 for. god. služ-bene doklade) na mjesovitoj pučkoj učionici u Juršićih sa hrvatskim nastavnim jezikom a talijanskim kako predmetom.
Od molitelja se zahtjeva i usposobljenje za naknadno pucučavanje vjeronauka. Molba neka se šajju potpisanoom školskomu vijeću propisanu putem u teku četirijuh tjedana.
Od c. kr. kutarskog školskog vijeća u Pali dne 5. ožujka 1891.
Predsjednik: Canti s. r.

FILIJALKA
c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovinu in obrt v Trstu.
Novci za vplaćila.

Vrednostim papirjem, glasećim na napoleone, katari se nahajju v okrugu pripisna se nove borestna tarifa na temelju odpovedi od 8 oktobra, 12. oktobra in 3. novembra.

Okrožni odjel.
Vrednostim papirjem 2 1/2% na vsako svoto. V zaplesalih brez obrestii.

Nakaznice
za Danaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropar, Beke kakor za Zagreb, Arad, Boven, Gradee, Hermanstadt, Inzomst, Celovec, in Ljubljano — brez troškova.

Kupnja in prodaja
vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-4 pri odbitku 1% provizije.

Predumii.
Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali u drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednostii obresti po pogodbi.

Uložki v pohranu.
Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 25. februvarja 1891. 5-24

Navod, kako se dá racijonelno odgovoriti pri kašlju, hripavosti, astmi in izmečkih raspolijia brezplaćno
A. Zenkner, Berlin 26.

Kneipp u hrvatskom prevodu.
Našom je nakladom upravo izišlo:
Moje liečenje vodom.
Prokušano kroz više od trideset godina i napisano, da se po njem lieče bolesti i sačuva zdravlje od Sebastiana Kneippa župaika u Würstshofenu.
Preveo Profesor dr. Antun Lohmayer.
Ciena 1 for. 20 nvč.
Tko pošalje poštom zaplatnicom 1 for. 35 ec., dobii ču knjigu franca.
Duševna i tjelesna pomoć ujedno pružajuć, župnik i od Boga nadareni liečnik u jednoj osobi te je župnik Sebastian Kneipp u Würstshofenu.
Njegovo djelo „Liečenje vodom“, koje je u njemačkom originalu doživlo već toliko izdanja, i koje je razšireno u svih slojevih njemačkih čitajuećih publikie, izišlo je dozvolom njegovom u hrvatskom prevodu, da se šajju postuži i hrvatski narod.
Prevedo je jasno i lahko razumljiv. Dao Bog, prođe i ova knjiga u hrv. prevodu a zarod onako, kako to zadnjaše, i bila ona pomoćnica svim, koji si žele bilo „sačuvati zdravlje ili liečiti bolest“ kako to g. župnik Kneipp sam voli.
Narućbe upravljaju se
Knjižari
Lavosiava Hartmana (Kugli i Dentech), Zagreb Ilca br. 2. ili svakoj hrvatskoj koziari.

Marijacejske pilule proti začepljenju. (Pilule laxantes mariae).
Proste škodljivih tvarina, ugodno sredstvo kod težkog probavljenja, začepljenje; te uoblić tega nastalih oćetljivosti, zaradi kojih se navoće brojna puta liećničke pomoći treći. Gotovu i ublažujuće djelovanje bez kruljenja i boli.
Polag utamatu zahtjeva znakma jamci prav. krućizije.
Ciena škatljici 20 nvč. zaboji sa 6 škatljici 1 for. Ako se narac napređje: škatljie jedan zaboj sa prostom dostavom samo for. 1.20, dva zaboja for. 2.20, tri zaboja for. 3.20.
Liekarnik G. BRADY, Kromeriz (Moravska).
Trst tvarine jest naracna. — Prodavaju se u svik liekarskih 5-10

Krasne uzorke na privatne naručitelje badava i franco.
Jošte navidjene knjige uzoraka za krojaće nefrankirano i uz uložak od 20 for., koji će se nakon izvršene naruće uracunati.

Tvari za odjela.
Peruvia i Dosking za visoko svćenstvo; propisane tvari za c. kr. čimovničke uniforme, te za veterane, vatrogasce, škole, liroć; sukno za billard i igraćke stolove, lodna i nepromocne lovačke kapute, stvari kojih sa poroć. Plaća za putničke od 4-14 lid.
Tko želi kupiti jeftinije, poštene, trajne, čisto vrenene suknece stvari nipošto jeftine cunje, stono ih posrad nadaju, te jedva podnose krojačke troškore, neka se obrati na
Iv. Stika-rofsky-a u Brnu.
Veliko skladište sukna Austro-Ugarske.
U mojem stalnom skladištu u vrijednosti od 1/2 milijuna for. a. r. te u mojoj svjetskoj poslovnicii j-st pojmljivo, da preo-tane mnogo odrezaka; svaki razumno misleći oćetnik mora sam uviniti, da se od tako malenih oćetnaka i odrezaka nemože poslati uzorak, jer nebi uz koju stotinu naručila uzorak u kratko ništa preostalo, kad tvrdio sa suknom toga prava stieparija, kad tvrdio sa suknom objelodanju uzorke odrezaka i oćetnaka, te sa i takovih stieparija od oćetnaka; nakon takovog postupanja jona bjelodane. — Oćetnici, koji se zadovoljavaju, zamjenjaju se li se potrađi svotac. Kod naruće treba navesti kojku dušinu i cimu.
Pošaljke jedino uz poštarstvo pouzete preko 10 for. franko. 4-24
Dopisnje u njemačkom, mađjarskom, ćakom, poljskom, italijanskom i francuskom jeziku.

Put u Ameriku
ZA
NEW-YORK, CHICAGO, SAN FRANCISCO,
I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE
BUENOS-AYRES, MONTEVIDEO i ROSARIO DI SANTA FE.
Izdaju direktne biljete
Mate Šverljuga Vinko Šverljuga
FIUME. FUZINE.
Mate Pollich
TRST Piazza Negozianti br. 2. 14-22

Resno svarilo
do vseh, ki nemajo še police
boditi glede pridobitve pojsojla, ali pa kot volilo svojoj dušini (polica je namreć iste vrednosti kot gotor denar), posebno ugodna za zadolžene hišne posebnike in posestnike zemljišt, ker ob pri-liki nenadajane smrti zaostali po izplaćanju zavarovano glavnicu zadobe posestovno neobremenjeno; imenitna za novoporoćene, ker je moći brezpogovno zavarovati zakonika in otrobe; slednji poslabjiva za karjevo ali depot in pri trgovskih drugih v mešjeboju osiguranje.
Polica za zavarovanje na življenje drugje za vse slućaje najgotorejša, najvarnišja in najboljša. Načeliter kapitala in in je jee dati prednost pred vsemi hranilnicami. 20-25
Kako tu s katerim nežinom je najljote dobiti ut polico, pove namemo ali pismeno, povsem discretno in brezplaćno.
Asscuranz
Ober Inspektor „Klein“
Wien, II. Ob. Domanstrasse 59; 3-5 ure.
Brezplaćna pojanila v vseh hipotekarnih in zadevah osobnega kredita.
Tiskara Dolenc.